

Bayer Zsolt: Udvarhelyt?l Fiuméig

2020 június 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Megrázó írás - olvassák el!

„Jöhet id?, hogy emlékezni / bátrabb dolog lesz, mint tervezni – / bátrabb új hont a mult id?kben / fürkészni, mint a jövőd?ben –?”

Ez az id? eljött már régen – mégsem élhetünk eszerint. Mert egykoron felülhettünk a vonatra Udvarhelyen, s elutazhattunk Fiuméig, hogy a „Corpus Separatum” sós leveg?jében gyógyítgassuk a morbus hungaricust. S egyszer sem kellett el?venni az úti passzust. Vagy Podolinból zötyöghettünk Szabadkáig ugyanígy.

Ma már nincs erre mód.

És mégis van. Mert lám, indul az emlékezés vonata. Beszállás!

„S én állok minden fülke-fényben, én könyöklök és hallgatok.”

S én bámulom az elsuhanó tájakat.

Az udvarhelyi líceumban szünet van éppen, diákok sétálgatnak komolykodó arccal. Ott van köztük Benedek Elek, s érlel?dik benne a gondolat, amely szerint „inkább légy vad magyar, mint szelíd hazafi”. No és Tamási, aki Amerikából is csak a farkaslakai templom tornyát látja majd, s tudja, „azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne”. Nyir? is jön, minden kés?bbi gyarlóságát megbocsájtja Úz Bence és a Jézusfaragó ember. S ha odaállsz az emlékezés vonatának ablakához, túlnézhetsz a rettenetes XX. századon, s akkor ott van a líceum udvarán Baróti Szabó Dávid is, Orbán Balázs is, s érzed az örök menedéket: „Te mondd magadban, behunyt szemmel, / csak mondd a szókat, mikt?l egyszer / futó homokok, népek, házak / Magyarországgá összeálltak.”

Kolozsváron hosszabban áll vonatunk, van id?nk egy sétára a Házsongárdi temet?ben. Áprily szeg?dik mellém. „A tavasz jött a parttalan id?ben / s megállt a házsongárdi temet?ben.” Minekünk mindig ott fog megállni a legkedvesebb tavaszunk. „Én tört kövön és porladó kereszten / Aletta van der Maet nevét kerestem.” Nos, hát igen... S míg hallgatod a kálvinista templom orgonájának bűgását, a Farkas utcai református kollégiumból Wass Albertet látod kijönni. Elt?nik a sarkon, meg sem áll Floridáig, s hosszú útján elkíséri minden iszonyat. S az ? gyarlóságait is feloldozza A funtineli boszorkány. S rábólint az Isten a megbocsátásra, mert a fekete misét a XX. század celebrálta, nem a hazáját örökké szeret? ember.

Marosvécsen, a kastély k?asztalánál pedig ott ül a fél magyar irodalom.

Csucsán, nézd, éppen talicskán tolják Adyt a Boncza–Goga-kastélyba. Szomorúan nyikorog a talicska kereke az ?szi alkonyatban, ám a nyikorgásból összeáll Az ?s Kajánná lett táltosfiú dala: „Szent Kelet vesztett boldogsága, / Ez a gyalázatos jelen...” S te öntudatlanul is folytatod: „Uram, az én rögöm magyar rög, / Medd?, kisajtott. Mit akar / A te nagy mámor-biztatásod? / Mit ér bor- és vér-áldomás? / Mit ér az ember, ha magyar?” S talán furcsa lehet, de Nagyváradon is ? ül a Fekete Sasban. S már bánja az Egy kis sétát, hiszen ma már tudja: a megmaradás záloga a katolikus egyház is. És minden nem ortodox egyház.

S mert az emlékezet vonatához nem kell sínpár, már Podolinál zötyögünk. Huszárik szemével látjuk a lovas kocsit, Szindbád ül benne, inkább fekszik, megy, megy valahová, a Poprád vize visszatükrözi egykor volt leányok s asszonyok arcait, a boldog békeid?ket, a régi Magyarország alakjait, bohémeket, kártyásokat, már odavan az utolsó vacsora az Arabs szürkénél, a hírlapíró is találkozott a halállal, régi szép életünk feloldódott Krúdnyk húslevesében, a Tabánt elbontották, Poldi bácsi mélypincéjét ben?tte a f?, az id? múlik, és majd meg kell halni.

Iglón egy patikussegéd húzódik az árnyékba a rekken? h?ségben, és unalmában lerajzol egy bóbiskáló ökrösszekeret. A patikus meglátja a rajzot, és így szól: hát maga fest? lesz! Nagyobb Raffaelnél! A patikussegéd pedig komolyan veszi, és útra kel, s meg sem áll a Magányos cédrusig. Darab ideig látjuk a nem is létez? sínek mellett bandukolni, mialatt képzeletbeli vonatunk tovább halad.

Hibbén pedig Balassink int a sírból. S mi megkérjük szépen a svarcgelb írnokot, ne írja be Esztergomnál az aznapi veszteséglistába, hogy „meghalt Valentinus Balassi, istentelen magyar”. Mert nem volt nála istenfél?bb „istentelen”, talán csak Villon mester.

Kassán Rákóczi fújja a kurucok keserg?jét. A sírban megtanult tárogatózni, pedig az osztrákok betiltották ezt a rebellis magyar hangszert. Márai pedig New Yorkban írja a vértanúság legszebbik versét, de a lelke akkor is Kassán van: „Mért nem pusztult ki, ahogy kérték? / Mért nem várta csendben a végét? / Miért, hogy meghasadt az

égbolt, Mert egy nép azt mondta: »Elég volt.«. Igen, egy nép azt mondta. Ezerszer mondta. „És kérdik, egyre többen kérdik, / Hebegve, mert végképp nem értik – / ?k, akik örökségbe kapták –: / Ilyen nagy dolog a Szabadság?”

Szabadka és Kelebia között valahol még látjuk Csáth Gézát, ahogy kilép a Varázsló kertjéb?l a halálba, mert nem akar menni a „rossz arcú és alacsony emberi lények közé, akik azt hiszik, hogy e nemtelen és kegyetlen muzsika az Élet törvénye, s amit ?k élnek, az maga az élés”. Szabadkán pedig beszáll kupénkba Esti Kornél, mert indul Sárszegre, hogy elmondja a sárszegieknek: „Mint aki búcsúzik, beszélni / akarok. / Itt éltem én, vér véretek?l, / magyarok.”

Tudjuk. Mi is így vagyunk ezzel. Ezért tettük meg ezt a roppant utat a képzeletbeli vonatunkon, az egykor volt hazánkban, amelyet meg?rzünk örökre. Nincs is más választásunk. „Ha új tatárhad, ha kufárhad / özönli el a tiszta tájat, / ha útaink megcsavarodnak, / mint giliszta, ha rátapodnak”, mi akkor is csak annyit mondhatunk: „De szép, vidám, vad áldomás volt, / köszönöm.”

Bayer Zsolt - www.magyar nemzet.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

[Tweet](#)

Raffay Ernő ajánlásával
Kortörténeti dokumentumgyűjtemény,
készült jelképesen **1919** sorszámozott példányban

Hangoskönyv CD melléklettel

Ajánló

